

Årsrapport 2012

- för Klinisk miljömedicin Norr

(senast rev 130521 ANJ)

Innehållsförteckning

BAKGRUND KLINISK MILJÖMEDICIN NORR.....	3
EKONOMISK REDOVISNING FÖR 2012	5
MILJÖMEDICINSKA ÄRENDEN.....	6

Bakgrund Klinisk miljömedicin Norr

Regionförbundet beslutade den 1 december 2010, § 51, att rekommendera regionlandstingen att gemensamt etablera en regional verksamhet inom klinisk miljömedicin. Ett avtal avseende detta undertecknades i oktober 2011.

Funktion och inriktning

Enheten ska arbeta med direkt patient-/befolkningsrelaterade frågor såsom;

- utreda lokala miljöalarm
- utreda miljömedicinska patientfall
- delta med miljömedicinsk kompetens i katastrofberedskapen
- agera när särskilda patient-/befolkningsgrupper berörs av en miljöfråga

Dessutom ska verksamheten ha en strategisk roll i norrlandstingen genom att, bl.a utifrån ett norrlandsperspektiv;

- vara gemensam expertresurs i miljömedicinska frågor, ta fram underlag för landstingens agerande i miljömedicinska frågor; t.ex. generella råd till vissa patientgrupper, landstingens agerande vid miljöprovningar, större infrastrukturella projekt
- utifrån ett hälsoperspektiv analysera och beskriva konsekvenser av infrastruktur-förändringar där människors exponering för miljöfaktorer förändras
- vara en regional kommunikationspart mot nationell, och i någon mån internationell, expertis inom den kliniska miljömedicinen

Samverkan, avgränsning och nyttjande

Den kliniska miljömedicinen har sin förankring inom landstingen men ska utveckla samverkan med länsstyrelserna samt kommunerna i Norrland, nationella myndigheter liksom större företag. Samverkan ska även ske med Arbetsmedicin Norr och universitetet och dess enheter som verkar inom det miljömedicinska området.

Den landstingsfinansierade verksamheten har inte till uppgift att utföra utredningar, mätningar eller analyser där marknaden erbjuder kommersiella alternativ. Företagens skyldighet att utreda miljö omfattas ej av landstingsuppdraget. Krav på jävfrihet, fristående organisation och ekonomiskt oberoende är ett grundkrav för den kliniska miljömedicinska verksamheten.

Frågor kan aktualiseras från norrlandstingen, enskilt landsting, förvaltningar och enskilda enheter inom sjukvården. Även enskilda privatpersoner ska i vissa situationer kunna ställa frågeställningar. Uppdrag kan även aktualiseras från nationella myndigheter samt branscher/företag i regionen. Enheten ska även kunna svara på frågor/funderingar runt enskilda patientremisser. Prioriteringen av ärenden avgörs inom den regionala styrgruppen för miljömedicin.

Finansiering

Den regionala kliniska miljömedicinen ska finansieras genom ett driftanslag som kostnadsfördelas enligt befolkningsprincipen för norrlandstingen. Eventuellt tillkommande ALF-medel ska betraktas som externa forskningsmedel och nyttjas utifrån specifikationer i ansökan till ALF-kommittén.

Avtalet godkänns av Norrlandstingens regionförbund varefter det inarbetas i det regionala avtalet och följer därefter samma ekonomiska principer som regionavtalet vad gäller årlig

uppräknig. Då verksamheten är ny i regionen bör uppföljning ske genom regionförbundets försorg efter två år från verksamhetsstart.

Kostnadsbudget 2012 avser (tkr):

	2012
Resurs för senior specialistläkare (öl/prof) i miljömedicin samt ST-läkare i arbets- och miljömedicin	2 029
Resurs för inköp konsult ex miljöhygieniker	159
Övriga driftkostnader	186
Summa totalt;	2 374
(per invånare)	(2:70 kr)

Organisation

Den kliniska miljömedicinska verksamheten organiseras som en sektion inom den Arbets- och miljömedicinska avdelningen vid Norrlands Universitetssjukhus.

Regioninflytande över verksamhetsplanering, uppföljning och redovisning

Den kliniska miljömedicinska verksamheten beräknas möta många olika tänkbara frågeställare vilket kräver en tydlig policy för vilka uppdrag som ska handläggas. För att säkerställa ett effektivt och rättvist nyttjande och legitimera en samfinansierad verksamhet krävs en transparent behovsbedömning.

En regional styrgrupp för prioriteringarna, resursstyrning och uppföljning inrättas. Frågeställningar med särskild betydelse för regionen ska prioriteras. Styrgruppen består av en representant från respektive landsting samt adjungerad representant från UmU. Förbundsdirektören har närvarorätt.

Samverkansfrågor med Arbetsmedicin Norr (läns- och region verksamheten för Arbetsmedicin) handläggs i samråd med den regionala styrgruppen för Arbetsmedicin.

Aktiviteter och händelser under 2012

Ett uppdrag från Regionförbundet att bygga upp en regional klinisk miljömedicinsk verksamhet som en sektion under Arbets- och miljömedicin, Arbets- och Beteendemedicinskt centrum, Norrlands universitetssjukhus har påbörjats under 2012.

En styrgrupp med representanter från alla norrlandsting har inrättats:

Carsten Dencker	Landstingsöverläkare, Jämtlands läns landsting
Tohr Nilsson	Verksamhetschef, Arbets- och miljömedicin, Länssjukhuset Sundsvall Härnösand
Jeanette Nordberg	Verksamhetschef. BE Rehab/reuma
Annika Nordin-Johansson	Verksamhetschef, Arbets- och beteendemedicinskt centrum, Norrlands universitetssjukhus
Bengt Järholm (adj)	Professor/Överläkare, Yrkes- och miljömedicin, Umeå universitet

Bertil Forsberg (adj) Professor, Yrkes- och miljömedicin, Umeå universitet
Christina Reuterwall (adj) FoU-chef, Jämtlands läns landsting

Styrgruppen har under 2012 haft fyra protokollförda sammanträden.

En rekryteringsprocess har fortgått under hela 2012 med målet att, specifikt för detta uppdrag, rekrytera en specialist/överläkare inom Arbets- och miljömedicin med intresse för miljömedicin (en nödvändighet för att bedriva önskad verksamhet), och en ST-läkare. Bristen på specialister inom området har varit tydlig. En ST-läkare anställdes i april 2012. I december 2012 kunde rekryteringsprocess avslutas avseende överläkare och en specialist inom arbets- och miljömedicin (som flyttar från södra Sverige) kommer att påbörja tjänstgöring på deltid mars 2013.

Trots att bemanningen ej har varit fulltalig har arbete inom det miljömedicinska regionuppdraget påbörjats med positiv utvecklingstrend. Kontakter och samarbete med medarbetare inom några kommuner (Umeå, Haparanda, Sundsvall) och länsstyrelser (Norrbotten, Västerbotten, Jämtland) har initierats. Ett flertal miljömedicinska ärenden i regionen har hanterats (se bilaga 1) varav de flesta från Norrbotten och Västernorrland. Medarbetare i regionuppdraget har deltagit i VLL:s expertgrupp avseende inomhusmiljöproblematik och också varit engagerade i inomhusmiljöproblematik på ett flertal skolor i Västerbotten. Ett utökat samarbete med Yrkes- och miljömedicin, Umu avseende miljömedicinska ärenden har också påbörjats.

Ekonomisk redovisning för 2012

Nyttjade medel (tkr)	budget	utfall	differens
Resurs för senior specialistläkare (öl/prof) i miljömedicin samt ST-läkare i arbets- och miljömedicin	2029	962	1067
Resurs för inköp konsult ex miljöhygieniker	159	42	117
Övriga driftkostnader	186	241	-55
Summa totalt;	2 374	1245	1129
(per invånare)	(2:70 kr)		

Ekonomiska medel har ej nyttjats fullt ut under 2012 framförallt på grund av att senior specialistläkare/överläkare har saknats för detta Kliniskt miljömedicinska uppdrag. Ett överskott på 1129 t kr har genererats.

Exempel på miljömedicinska ärenden 2012 (bilaga 1)

	Problem	Hälsoproblem/ Frågeställning	Frågande	Län	Initial kommunikation	Handläggare	Utredningstyp
1202	Föroreningar kring gammal massafabrik	Behov av ytterligare saneringar. Andra åtgärder?	Länsstyrelsen	VB	E-post	miljöhyg	Exponeringsutredning med riskbedömning
1202	Utsläpp från stålverk	Värdet av att mäta krom och kvicksilver i människor?	NSD	NB	Tfn	ö-läk	Svar utifrån expertkompetens
1202-1210	Utsläpp från stålverk	Hälsorisker? Vad göra?	Länsstyrelse, Haparanda kommun	NB	Tfn, mail, möten	ö-läk, ST-läk, miljöhyg, v-chef	Svar utifrån expertkompetens, Informationsinhämtning, mötesdeltagande, riskkommunikation
1203	Damm från rivning nära förskola	Farligt damm? Barn som ev äter snö med damm	Reporter, Norrbottens-Kuriren	NB	Tfn	miljöhyg	Svar utifrån expertkompetens
1204	Statisk elektricitet och obehaglig doft pga joniserings-aggregat	Vad luktar? Hälsosfarligt? Giftigt? Mätbart? Åtgärd?	Privatperson	NB	Tfn	miljöhyg	Enklare utredning
1204	Bensinläckage mot husgrund	Hälsosfarligt?	Privatperson		Tfn	miljöhyg	Svar utifrån expertkompetens
1204	Dubbdäck	Diverse frågor	Privatperson		E-post	ö-läk, miljöhyg	Svar utifrån expertkompetens
1204	Tungmetaller och miljögifter i närmiljö	Håravfall	Hälsocentral, dl	NB	Remiss	ö-läk, miljöhyg, miljössk	Patientutredning inkl provtagning miljö
1205	Inomhusmiljöproblem i fastighet	Vad gäller? Ansvariga?	FHV	NB	Tfn	miljöhyg	Vägledning utifrån expertkompetens
1206	Asbest	Risker vid eldning	Privatperson		Tfn	ö-läk	Svar utifrån expertkompetens
1206	Sjukt hus?	Rinnande näsa, ögon	Sundsvalls kommun, miljöinspektör	VN	Remiss?	ö-läk, ST-läk miljöhyg	Patientutredning?

1206	Arsenik i brunn?	Slemhinnebesvär, neurologiska symtom	Hälsocentral , dl	VB	Remiss	ö-läk, miljöhyg	Patientutredning
1206	Inomhusmiljö	Tolkning, analysresultat	Medicinklinik, Östersund	JL	Remiss	ö-läk, miljöhyg	Brevsvar
1208	Glasfusing, hobby	Hosta	Hälsocentral	VB	Remiss	ö-läk, miljöhyg	Patientutredning
1209	Fotogen, flyktiga ämnen	Hälsoeffekter	Polisen, Timrå	VN	Brev	ö-läk, miljöhyg	Svar utifrån expertkompetens
1210	Exponerats för lösningsmedel vid lägenhets- och balkongrenov.	Fortsatta allergibesvär och ökad känslighet för olika ämnen	Hälsocentral, Tyresö, dl	VN	Remiss	ö-läk	Brevsvar inrem + pat
1210	Inomhusmiljö	Luftvägsbesvär	Hälsocentral, dl	VB	Remiss	ö-läk, ST-läk miljöhyg, miljössk	Patientutredning
1211	Inomhusmiljö	Besvär i nybyggd villa. Hjälper jonisering?	Sakkunnig i ventilation	?	Tfn, mail	ST-läk	Vägledning utifrån expertkompetens

